

REGLER FÖR REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN SOM ÄGARE I BOLAG OCH MEDLEM I FÖRENINGAR OCH FÖRBUND

VERSION: 4

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2016-06-22	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2016-10-19, § 144
2	2019-10-14	Uppdatering	Inför beslut i regionstyrelsen	
2.1	2019-11-14	Tillägg under punkt 3.3 om arvode enl beslut av styrelsen	Regionstyrelsen 2019-11-06 § 186	
3	2019-12-06	Fastställd version	Regionfullmäktige	2019-11-26 § 135
4	2021-04-08	Revidering med anledning av ändrade regler för regionstyrelsens uppsiktsplikt	Regionfullmäktige	2021-06-23, § 73

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 UPPDRAG OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	4
1.1 Organisationstyper som omfattas av reglerna.....	4
1.1.1 <i>Bolag</i>	4
1.1.2 <i>Föreningar</i>	5
1.1.3 <i>Förbund</i>	5
1.1.4 <i>Särskilt om stiftelser</i>	5
1.2 Avgränsningar	5
2 STYRNING AV VERKSAMHET	6
2.1 Styrdokument	6
2.2 Samråd.....	6
2.3 Årsstämma	6
3 ANSVAR OCH ROLLER	7
3.1 Regionfullmäktige.....	7
3.2 Styrelse och nämnder	8
3.2.1 <i>Regionstyrelsens uppsiktsplikt</i>	8
3.3 Ombud.....	9
3.4 Styrelseledamöter	9
4 INFORMATION INFÖR REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS ÅRSBOKSLUT	9
5 SVENSK KOD FÖR BOLAGSSTYRNING	9

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

1 Uppdrag och förutsättningar

Region Jämtland Härjedalen har två huvudsakliga uppdrag; regional utveckling och hälso- och sjukvård. Grundläggande för all den verksamhet som Region Jämtland Härjedalen bedriver är att den ska vara till nytta för medlemmarna i regionen. Detta kommer till uttryck i regionens vision ”En region att växa i och längta till”. Fokus är attraktivitet och tillväxt - två viktiga utmaningar, nu och i framtiden. Region Jämtland Härjedalen står också inför omfattande ekonomiska utmaningar med stort fokus på åtgärder som syftar till att nå en ekonomi i balans. Nyttan för medlemmarna måste vara tydlig för valet att lägga över verksamhet eller på annat sätt engagera sig i bolag, stiftelser, förbund och föreningar.

Regionens vision är att verka för god hälsa och positiv livsmiljö i Jämtlands län. Av etiska skäl och med hänsyn till Region Jämtland Härjedalens helhetssyn på förhållandet ekonomi, miljö och hälsa ska Region Jämtland Härjedalen inte ha något deltagande i bolag, stiftelser, förbund eller föreningar vars huvudsakliga verksamhet är produktion och/eller försäljning av krigsmateriel, tobak- eller alkoholvaror eller som har verksamheter kopplade till sexindustrin. Verksamhet får heller inte läggas i organisationer vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Engagemang ska också undvikas i organisationer som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.

Syftet med de här reglerna är att tydliggöra vad som gäller då regionen bedriver eller överväger att bedriva verksamhet, eller på annat sätt engagerar sig eller överväger att engagera sig i ett bolag, förening, stiftelser eller förbund. Reglerna fastslår även hur ansvarsfördelningen ser ut inom organisationen gällande styrning och uppföljning av dessa verksamheter, och hur ägarrollen utförs.

1.1 Organisationstyper som omfattas av reglerna

1.1.1 Bolag

Benämningen bolag omfattar i dessa regler hel- och delägda aktiebolag samt ömsesidiga försäkringsbolag. Med helägda aktiebolag menas bolag där Region Jämtland Härjedalen innehar samtliga aktier. Där så är möjligt samordnas funktioner i de helägda bolagen med Region Jämtland Härjedalens funktioner, såsom finansiering/borgen, fastighetsförvaltning, finansfunktion med mera. Där så är möjligt ska bolagen också följa Region Jämtland Härjedalens fastställda policys inom till exempel personal-, miljö- och tillgänglighetsfrågor och direktiv vad gäller Region Jämtland Härjedalens representation.

Delägda aktiebolag omfattar bolag där Region Jämtland Härjedalen äger bolaget tillsammans med en eller flera andra juridiska personer.

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

Ett ömsesidigt försäkringsbolag utmärks av att det ägs av försäkringstagarna. Genom bestämmelser i bolagsordningen kan dock i vissa fall även försäkrade bli delägare.

Bolagens verksamhet regleras i respektive bolags bolagsordning. Region Jämtland Härjedalens formella ägarstyrning utövas vid bolagets årsstämma.

1.1.2 Föreningar

Med föreningar avses de föreningar som Region Jämtland Härjedalen är medlem i. Detta inkluderar även bostadsrättsföreningar.

Föreningarnas verksamhet regleras i respektive förenings föreningsstadgar. Region Jämtland Härjedalens formella inflytande utövas vid föreningens årsstämma.

1.1.3 Förbund

Med förbund avses de kommunalförbund, inklusive regionförbund, och samordningsförbund som Region Jämtland Härjedalen är medlem i.

Förbundens verksamhet regleras i respektive förbunds förbundsordning. Region Jämtland Härjedalens formella inflytande utövas vid förbundets årsstämma, eller via förbundets egen fullmäktigeförsamling. Region Jämtland Härjedalen utser då ledamöter till förbundets fullmäktigeförsamling.

1.1.4 Särskilt om stiftelser

Stiftelsernas verksamhet regleras i respektive stiftelses stadgar. Region Jämtland Härjedalens formella inflytande utövas vid stiftelsens inrättande och fastställandet av stiftelsens stadgar.

Dessa regler omfattar stiftelser där Region Jämtland Härjedalen är en av stiftarna och där Region Jämtland Härjedalen av annan anledning har ett varaktigt inflytande som är att likställa med en stiftares, i de fall stiftelsen genomför samrådsmöten eller årsmöten där stiftarna ska finnas representerade. I de fall särskild verksamhets överlämnats till en stiftelse via avtal ska de regler för uppföljning som finns i detta dokument tillämpas.

1.2 Avgränsningar

Reglerna omfattar inte Region Jämtland Härjedalens placering av tillgångar i exempelvis värdepappersfonder och aktier, detta regleras i *Reglemente avseende finansiering och skuldförvaltning samt förvaltning av likviditet och pensionsmedel (RS/783/2016)*.

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

2 Styrning av verksamhet

2.1 Styrdokument

Bolagsordning, förbundsordning eller stadgar är det övergripande ramverket för bolagets, föreningens, förbundets eller stiftelsens verksamhet.

För delägda bolag upprättas samverkansavtal mellan ägarna, ofta benämnda aktieägaravtal eller konsortialavtal. I avtalet regleras exempelvis ägarnas samverkan, styrning och finansiering av verksamheten.

För bolag fungerar ägardirektivet som ägarnas instruktioner till bolagsstyrelsen. Genom ägardirektiv utövar Region Jämtland Härjedalen den ur ägarperspektiv mer kortsiktiga övergripande styrningen.

Utöver bolagets ordinarie verksamhet kan Region Jämtland Härjedalen uppdra till bolaget eller föreningen att utföra särskild verksamhet åt regionen genom särskilda uppdragsavtal eller årsavtal. I de fall det kan bli aktuellt måste det hanteras och övervägas på samma sätt som med andra avtal.

2.2 Samråd

Region Jämtland Härjedalen ska vid samverkan i bolag där regionen utövar inflytande nyttja detta inflytande för att tillgodose regionens intressen. Vid samverkan i bolagsform mellan flera parter ska den styrning som utövas till exempel genom ägardirektiv på bolagsstämma föregås av samråd. Syftet med samråden är att delägarna ska kunna föra gemensamma strategiska diskussioner för bolaget, som kan ligga till grund för ett förtydligande av inriktning och uppdrag. Region Jämtland Härjedalen ska försäkra sig om att det finns goda former för ägarsamråd genom att verka för att det finns en plan för hur ägarsamrådet ska genomföras.

2.3 Årsstämma

Stämman (bolagsstämma, föreningsstämma, förbundsstämma) är det forum där regionen ensamt eller tillsammans med andra ägare eller medlemmar utövar den formella ägarstyrningen, och beslut på bolagsstämman är bindande för styrelse och VD. Denna styrning utförs genom Region Jämtland Härjedalens instruktioner till ombudet.

Protokoll från årsstämmor och extrastämmor ska redovisas till styrelsen eller den nämnd som ansvarar för verksamheten inom Region Jämtland Härjedalen.

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

3 Ansvar och roller

Region Jämtland Härjedalen ska hålla sig väl informerad om bolagets, föreningens och förbundets verksamhet. Påverkan ska ske genom tydlig styrning och ett aktivt engagemang på bolags- och föreningsstämmor och årsmöten. Region Jämtland Härjedalen ska regelbundet överväga värdet med engagemanget.

3.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige ska besluta i frågor som rör Region Jämtland Härjedalens ägande i bolag eller medlemskap i föreningar och förbund. Detta inkluderar köp eller försäljning av aktier, godkännande av aktieöverlåtelse, tecknande av nya medlemskap eller avslutande av medlemskap, samt godkännande av bolagsordning, förbundsordning och stadgar.

Regionfullmäktige ska även fastställa ägardirektiv, i undantagsfall kan dock styrelsen eller den nämnd som förvaltar Region Jämtland Härjedalens engagemang i det delägda bolaget besluta om ägardirektiv för bolaget när regionfullmäktige inte hinner fatta beslut innan bolagets stämma.

Om Region Jämtland Härjedalen är delägare i ett bolag ska regionen se till att det i konsortialavtal eller aktieägaravtal regleras hur samverkan mellan ägarna ska gå till för att uppfylla intentionerna med att låta bolaget utföra regionens verksamhet. Konsortialavtal och aktieägaravtal beslutas av regionfullmäktige.

I de fall Region Jämtland Härjedalen tecknar fleråriga uppdragsavtal med de bolag, föreningar och stiftelser som Region Jämtland Härjedalen har ett engagemang i ska dessa beslutas av regionfullmäktige.

Regionfullmäktige ansvarar för att utse ombud att företräda regionen vid bolagsstämmor, föreningsstämmor eller årsmöten. Ombuden utses normalt för den aktuella mandatperioden.

Regionfullmäktige ansvarar för att nominera styrelseledamöter och revisorer för de bolag, föreningar, förbund och stiftelser där Region Jämtland Härjedalen ska finnas representerade. Region Jämtland Härjedalen ska tillämpa principen om jämn könsfördelning vid val till styrelser, samt eftersträva att ledamöterna har rätt erfarenhet och kompetens.

Regionfullmäktige ska i samband med ansvarsprövning av styrelse och nämnder även besluta om ansvarsfrihet för styrelsen i de bolag där Region Jämtland Härjedalen är majoritetsägare samt för de kommunalförbund som saknar egen fullmäktigeförsamling.

Regionfullmäktige ska i nämndernas reglementen ange vilka bolag, föreningar, förbund och stiftelser respektive nämnd ansvarar för.

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

3.2 Styrelse och nämnder

Region Jämtland Härjedalen ska som en del i att vara en aktiv ägare årligen se över ägardirektiv för de bolag där regionen har ett varaktigt betydande inflytande, samt regelbundet se över bolagsordning, konsortialavtal eller aktieägaravtal. Motsvarande gäller för de föreningar och förbund som organisationen är medlem i. Styrelsen eller den nämnd som förvaltar Region Jämtland Härjedalens engagemang i bolaget, föreningen eller förbundet ska vid behov lägga fram förslag på revideringar av ovanstående dokument till regionfullmäktige.

Styrelse och nämnder får besluta om kortare uppdragsavtal med de bolag, föreningar och stiftelser som Region Jämtland Härjedalen har ett engagemang i. Ansvarig nämnd ska årligen, utöver årsredovisningen, inhämta kunskap om utveckling och ekonomisk ställning för dessa organisationer, och särskilt följa upp den verksamhet som reglerats i uppdragsavtal. Nämnden ska i sin uppföljningsplan ange när och hur uppföljningen ska ske.

Styrelsen eller den nämnd som förvaltar Region Jämtland Härjedalens engagemang i bolaget, föreningen eller förbundet ska inför årsstämma, föreningsstämma och förbundsstämma, samt eventuella extrastämmor, besluta om en ombudsinstruktion till Region Jämtland Härjedalens ombud. I de fall då regionfullmäktige inte utsett något ombud, eller vid förhinder av valt ombud och ombudersättare, ska ansvarig nämnd utse ett tillfälligt ombud för att säkerställa Region Jämtland Härjedalens representation vid stämman.

3.2.1 Regionstyrelsens uppsiktsplikt

Regionstyrelsens uppsiktsplikt regleras i 6 kap 1 § kommunallagen (2017:725). I paragrafens första stycke föreskrivs att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § Kommunallagen (KL) eller enligt annan lag eller författning. Av andra stycket framgår att styrelsen också ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. I 6 kap. 9 § KL föreskrivs vidare att styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § samma lag ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

I Regler för regionstyrelsens uppsiktsplikt (RS/2324/2016, rev 2021) finns förtydliganden av vad uppsiktsplikten innebär och vilket arbetssätt som ska tillämpas. Av reglerna framgår bland annat att styrelsen ska övervaka den ekonomiska förvaltningen, tillse att medlen används ändamålsenligt, övervaka att fullmäktiges beslut blir verkställda, lämna råd och anvisningar samt påpeka brister, liksom att påkalla ingripande av fullmäktige när så behövs.

Samordningskansliet

2021-06-23

Dnr: RS/451/2019, rev 2021

3.3 Ombud

Fullmäktige ska utse ombud att företräda Region Jämtland Härjedalen vid bolagsstämmor, föreningsstämmor eller årsmöten i föreningar. Ombudet ska förses med instruktioner från ansvarig nämnd. Dessa instruktioner ska behandla alla de på den kommande stämmans förslag till beslut som inte är av stämoadministrativ karaktär. Ombudet ska bevaka att förlorad arbetsförtjänst samt arvode utbetalas till ledamöter utsedda av regionen.

Till varje stämma ska protokollsutdrag med beslut om val av ombud ställas till ombudets förfogande. Ombudet ska till regionstyrelsen eller till den nämnd som är ansvarig för verksamheten, rapportera vad som hänt på stämman. Detta kan ske genom att protokollet från stämman anmäls till ansvarig nämnd.

Om ombud inte kan närvara vid stämma ska ombudet meddela ersättare och ge denne nödvändig information för att kunna ersätta ombudet. Om varken ordinarie ombud eller ombudersättare kan närvara på en stämma ska Region Jämtland Härjedalen försäkra sig om annan närvaro på stämman för att informera sig om diskussioner och beslut på stämman.

3.4 Styrelseledamöter

De styrelseledamöter eller ersättare som Region Jämtland Härjedalen utser eller nominerar till bolag, föreningar, förbund och stiftelser representerar inte Region Jämtland Härjedalen i sitt styrelsearbete. Ledamöter och ersättare har det yttersta ansvaret för bolaget. Det får inte ställas krav på att ledamöterna verkar för åtgärder som står i strid mot de intressen som dessa har att tillgodose i bolaget, föreningen, förbundet eller stiftelsen. Vald ledamot har ansvar för att hålla regionen underrättad om bolaget inte uppfyller krav och förpliktelser i ägardirektivet.

4 Information inför Region Jämtland Härjedalens årsbokslut

Bolagsordning eller ägardirektiv ska innehålla bestämmelser om insyn och om rapporteringsskyldighet för helägda bolag. Motsvarande gäller för delägda bolag där Region Jämtland Härjedalen har ett varaktigt betydande inflytande.

5 Svensk kod för bolagsstyrning

Region Jämtland Härjedalen ska verka för att bolagen ska följa Kollegiet för svensk bolagsstyrnings ”Svensk kod för bolagsstyrning”.